

Dokument s plenarne sjednice

B9-0175/2022

30.3.2022.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom pitanja za usmeni odgovor B9-0000/2022

u skladu s člankom 136. stavkom 5. Poslovnika

o pravu na popravak
(2022/2515(RSP))

**Anna Cavazzini, Andreas Schwab, Christel Schaldemose, Biljana Borzan,
Anne-Sophie Pelletier**
u ime Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

**Rezolucija Europskog parlamenta o pravu na popravak
(2022/2515(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe (Direktiva o kupoprodaji robe)¹,
 - uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/770 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga (Direktiva o digitalnom sadržaju)²,
 - uzimajući u obzir Direktivu 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (Direktiva o ekološkom dizajnu)³,
 - uzimajući u obzir Direktivu 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu (Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi)⁴, a posebno njezin Prilog I.,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. studenoga 2020. naslovljenu „Prema održivijem jedinstvenom tržištu za poduzeća i potrošače”⁵,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. veljače 2021. o novom akcijskom planu za kružno gospodarstvo⁶,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 4. srpnja 2017. o dužem vijeku trajanja proizvoda: prednosti za potrošače i poduzeća⁷,
 - uzimajući u obzir pitanje upućeno Komisiji o pravu na popravak (O-000010/2022 – B9-0000/2022),
 - uzimajući u obzir članak 136. stavak 5. i članak 132. stavak 2. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača,
- A. budući da je Parlament u nekoliko navrata⁸ naglašavao važnost toga da se potrošačima

¹ SL L 136, 22.5.2019., str. 28.

² SL L 136, 22.5.2019., str. 1.

³ SL L 285, 31.10.2009., str. 10.

⁴ SL L 149, 11.6.2005., str. 22.

⁵ SL C 425, 20.10.2021., str. 10.

⁶ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0040.

⁷ SL C 334, 19.9.2018., str. 60.

⁸ Rezolucija od 25. studenoga 2020. naslovljena „Prema održivijem jedinstvenom tržištu za poduzeća i potrošače”, Rezolucija od 10. veljače 2021. o novom akcijskom planu za kružno gospodarstvo,

omogući pravo na popravak kao ključni stup programa za kružno gospodarstvo u okviru europskog zelenog plana jer bi se time potaknulo učinkovitije i održivije korištenje resursima, spriječilo i smanjilo rasipanje te potaknula dulja i ponovna uporaba proizvoda i ekonomija dijeljenja, uz istodobno jačanje prava i dobrobiti potrošača;

- B. budući da se u Komisijinu pismu namjere uz govor o stanju Unije 2021.⁹ najavljuje zakonodavni prijedlog koji se odnosi na pravo na popravak kao jednu od ključnih inicijativa za 2022. i budući da bi taj prijedlog trebalo usvojiti u skladu s povezanim zakonodavnim inicijativama, kao što su inicijativa za održive proizvode i inicijativa „Osnaživanje potrošača za prelazak na zeleno gospodarstvo”, čiji je zajednički cilj postizanje održivijih proizvoda i obrazaca potrošnje;
- C. budući da je Komisija do 5. travnja 2022. pokrenula javno savjetovanje o održivoj potrošnji robe te promicanju popravka i ponovne uporabe; budući da Komisija namjerava predložiti direktivu kojom bi se izmijenila Direktiva o kupoprodaji robe te razmatra predlaganje zasebnog zakonodavnog akta o pravu na popravak;
- D. budući da Direktiva o digitalnom sadržaju i Direktiva o kupoprodaji robe sadržavaju sveobuhvatne okvire koji obuhvaćaju ključne elemente potrošačkog ugovornog prava, kao što su zahtjevi za sukladnost s ugovorom i pravni lijekovi dostupni potrošačima u slučaju nesukladnosti, uključujući odredbe o popravku, zamjeni, usklađivanju digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga, smanjenje cijene i raskid ugovora, kao i pravila o glavnim načinima upotrebe takvih pravnih lijekova i o komercijalnim jamstvima;
- E. budući da 79 % građana EU-a smatra da bi od proizvođača trebalo zahtijevati da omoguće lakši popravak digitalnih uređaja ili zamjenu njihovih pojedinačnih dijelova; budući da bi 77 % građana EU-a radije popravilo svoje uređaje nego ih zamijenilo; budući da bi poduzeća koja se bave popravcima mogla biti izvor lokalnih radnih mesta te posebnog znanja i iskustva u Europi;
- F. budući da je kriza uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19 uputila na potrebu za uspostavom novih i otpornijih poslovnih modela i pružanjem potpore europskim poduzećima, posebno malim i srednjim poduzećima (MSP), mikropoduzećima i samozaposlenim osobama;
- G. budući da bi jamčenje prava na popravak potrošačima bilo ključno za unapređenje industrijske tranzicije Europe i jačanje njezine otpornosti i otvorene strateške autonomije; budući da se poticanjem kulture popravaka nude gospodarske i socijalne prilike u smislu poduzetništva i otvaranja radnih mesta; budući da održivi proizvodi koriste i poduzećima i potrošačima jer potiču potražnju i ponudu održive robe;
- H. budući da brojne prepreke, kao što su nedostupnost informacija, nepristupačnost rezervnih dijelova, nedovoljna standardizacija i interoperabilnost ili druge tehničke prepreke te troškovi popravka, sprečavaju potrošače da odaberu popravak;
- I. budući da je e-otpad najbrže rastući tok otpada na svijetu i da je 2019. bačeno više od 53 milijuna tona električnog otpada;

⁹ Europska komisija, pismo namjere uz govor o stanju Unije 2021., 15. rujna 2021.

1. naglašava da bi djelotvorno pravo na popravak trebalo obuhvaćati aspekte životnog ciklusa proizvoda i da bi se trebalo sagledati iz aspekta različitih međusobno povezanih područja politike kao što su dizajn proizvoda, ključna etička načela proizvodnje, standardizacija, informiranje potrošača, uključujući označivanje mogućnosti popravka te životnog vijeka proizvoda ako je to moguće i primjenjivo, prava i jamstva potrošača te javna nabava;
2. naglašava da inicijativa o pravu na popravak mora biti razmjerana, utemeljena na dokazima i troškovno učinkovita te da na podjednak način mora obuhvaćati načela održivosti, zaštite potrošača i visoko konkurentnog socijalnog tržišnog gospodarstva kako bi svi relevantni dionici mogli iskoristiti prilike koje im nudi prelazak na zeleno gospodarstvo;
3. naglašava da bi djelotvorno pravo na popravak trebalo omogućiti znatne konkurentne prednosti europskim poduzećima, a da ih se pritom ni na koji način nerazmjerno financijski ne optereti, te da bi trebalo potaknuti inovacije i ulaganja u održive tehnologije, uzimajući pritom u obzir razvojne promjene na tržištu i u potrebama potrošača;

Dizajniranje proizvoda koji traju dulje i mogu se popraviti

4. pozdravlja namjeru Komisije da donese inicijativu za održive proizvode kojom bi se izmijenila Direktiva o ekološkom dizajnu i proširilo njezino područje primjene na proizvode koji ne koriste energiju;
5. podsjeća da je proizvodnja sukladnih, održivih i sigurnih proizvoda temeljna snaga jedinstvenog tržišta EU-a od koje koristi imaju i potrošači i poduzeća; poziva Komisiju da od proizvođača zahtijeva da svoje proizvode dizajniraju tako da traju dulje, da ih je moguće popraviti na siguran način te da se njihovim dijelovima može jednostavno pristupiti i da ih je jednostavno ukloniti;
6. naglašava potrebu da se krajnjim korisnicima i neovisnim pružateljima usluga popravka osigura bolji pristup rezervnim dijelovima i priručnicima za uporabu u razumnom roku i uz razuman trošak u razdoblju koje odgovara očekivanom vijeku trajanja proizvoda;
7. poziva Komisiju da razmotri uvođenje zahtjeva u pogledu trajnosti i popravka u buduću Direktivu o ekološkom dizajnu sa širim područjem primjene; ističe potrebu za temeljitom analizom zahtjeva za svaki proizvod kako bi se zajamčilo da se odabere zahtjev koji najbolje odgovara namjeni, imajući u vidu, na primjer, da će modularni dizajn nekih proizvoda olakšati popravke i produljiti vijek trajanja proizvoda, dok bi za druge proizvode modularni dizajn ili obveza omogućivanja popravka mogli ugroziti trajnost;
8. ističe da je 2019. u okviru Direktive o ekološkom dizajnu donesen niz provedbenih mjera kojima se uvodi obvezan rok za osiguravanje rezervnih dijelova i najduži mogući rok isporuke, kao i zahtjevi u pogledu dizajna za rastavljanje/sastavljanje sastavnih dijelova; stoga poziva Komisiju da proširi područje primjene takvih mjera na druge kategorije proizvoda, uključujući proizvode koji ne koriste energiju, uzimajući u obzir njihove posebnosti;

9. podsjeća da je pristup informacijama o popravku i održavanju za sve sudionike u sektoru popravaka ključan kako bi se potrošačima omogućio bolji pristup uslugama popravka; stoga ustraje u tome da bi se odgovarajućim „pravom na popravak“ dionicima u sektoru popravaka, uključujući neovisne servisere, i potrošačima trebao omogućiti besplatan pristup potrebnim informacijama o popravku i održavanju, uključujući informacije o dijagnostičkim alatima, rezervnim dijelovima, softveru i ažuriranju, koje su potrebne za obavljanje popravaka i održavanje; podsjeća na važnost inovativnog poslovnog okruženja i poštovanja poslovnih tajni;
10. ističe da je potrebno posvetiti posebnu pozornost robi s digitalnim elementima; posebno naglašava da ažuriranje softvera mora biti dostupno barem u najkraćem roku propisanom Direktivom o digitalnom sadržaju; ustraje u tome da bi potrošači u trenutku kupnje trebali imati sve informacije o dostupnosti ažuriranja; dodaje da bi ažuriranje funkcionalnosti trebalo biti reverzibilno i da ne bi trebalo dovesti do smanjenja učinkovitosti; napominje da bi se prakse koje neopravdano ograničavaju pravo na popravak ili dovode do zastare mogle smatrati nepoštenim poslovnim praksama i stoga mogle uvrstiti u Prilog I. Direktivi o nepoštenoj poslovnoj praksi;

Osnaživanje potrošača kako bi odabirali proizvode koji se mogu popraviti

11. smatra da je ključno bolje informirati potrošače o mogućnostima popravka kako bi im se omogućilo da preuzmu aktivniju ulogu u kružnom gospodarstvu; smatra da bi bolje informiranje potrošača omogućilo potrošačima da donose informiranije odluke o kupnji, što bi moglo usmjeriti tržiste prema proizvodima koji se mogu popraviti; stoga pozdravlja najavljenu inicijativu Komisije o osnaživanju potrošača za prelazak na zeleno gospodarstvo;
12. naglašava da bi potrošači na prodajnom mjestu trebali dobiti pouzdane, jasne i lako razumljive informacije o trajnosti i mogućnosti popravka proizvoda kako bi im se pomoglo u usporedbi i prepoznavanju najodrživijih proizvoda dostupnih na tržištu; poziva Komisiju da predloži usklađena pravila za takve informacije za potrošače, uključujući, među ostalim informacijama, ocjene popravaka, informacije o procijenjenom vijeku trajanja, informacije o rezervnim dijelovima, informacije o uslugama popravka i, u slučaju robe s digitalnim elementima, razdoblju tijekom kojeg je dostupno ažuriranje softvera, vodeći računa o zahtjevima u pogledu sigurnosti potrošača; napominje da bi takve informacije, kako bi bile korisne, trebale biti dostupne u trenutku kupnje;
13. nadalje, traži od Komisije da se pobrine za to da se informacije o proizvodima temelje na standardiziranim mjerjenjima, na primjer u pogledu trajnosti, te da pokrene izradu standarda u područjima u kojima već ne postoje;
14. naglašava ključnu ulogu znaka za okoliš EU-a u poticanju sektora na primjenu politika označivanja kojima se potrošačima prenose ključne informacije o vijeku trajanja robe, uz istodobno postizanje ravnoteže između obveza koje preuzimaju poduzeća i snažnih pozitivnih komercijalnih poticaja za izgradnju povjerenja potrošača; napominje, međutim, da se taj sustav označivanja primjenjuje samo na dobrovoljnoj osnovi;
15. poziva Komisiju da razmotri da u okviru novog zakonodavstva o proizvodima i preispitivanja Direktive o ekološkom dizajnu predloži da se od proizvođača zahtijeva da

ovedu pametne načine označivanja kao što su QR kodovi i digitalne putovnice za proizvode; poziva na uravnoteženost pri razvoju inicijativa kao što je europska digitalna „putovnica za proizvode”, i to kroz blisku suradnju s predmetnim sektorom i relevantnim dionicima, posebno uzimajući u obzir načelo proporcionalnosti i posvećujući posebnu pozornost potrebama MSP-ova;

16. ustraje u tome da bi potrošači koji kupuju proizvode na internetu trebali dobiti sličnu razinu informacija kao i oni koji kupuju izvan interneta te da bi države članice trebale pratiti navode li internetski prodavači na svojim internetskim stranicama i prilikom stavljanja svojih proizvoda na internetska tržišta potrebne informacije i jamčiti da se ta praksa provodi;
17. apelira na Komisiju da podnese zakonodavni prijedlog za poticanje primjene zelene javne nabave; smatra da u svakoj javnoj nabavi ponovno upotrijebjeni, popravljeni, ponovno proizvedeni, obnovljeni i drugi proizvodi i rješenja koja se učinkovito koriste energijom i resursima i koji minimiziraju utjecaje proizvoda i rješenja na okoliš tijekom njihova čitavog životnog ciklusa trebaju biti automatski izbor u skladu s ciljevima europskog zelenog plana, a ako im se ne da prednost, treba se primijeniti načelo „poštuj ili objasni”;
18. poziva Komisiju i nacionalna tijela da pruže pomoć i financijsku potporu lokalnim i regionalnim tijelima, poduzećima i organizacijama u provođenju kampanja za podizanje svijesti potrošača u pogledu produljenja životnog vijeka proizvoda, posebice pružanjem pouzdanih i jasnih informacija, savjeta i usluga kao što su održavanje, popravci i ponovna uporaba;
19. poziva Komisiju i države članice da osmisle finansijske poticaje za usluge popravka kako bi popravci bili pristupačno i privlačno rješenje za potrošače;

Jačanje prava potrošača i jamstva za dulju uporabu robe

20. naglašava da u skladu s Direktivom o kupoprodaji robe i Direktivom o digitalnom sadržaju europski potrošači mogu popraviti svoju robu ili uskladiti digitalne sadržaje i usluge; ističe da bi, iako potrošači u skladu s Direktivom o kupoprodaji robe imaju pravo birati između popravka i zamjene neispravne robe, popravak u mnogim slučajevima mogao biti resursno učinkovitiji i klimatski neutralniji izbor; napominje da potrošači u praksi obično biraju zamjenu umjesto popravka, moguće zbog visokih troškova popravka; naglašava da bi zamjena proizvoda trebala ostati kao alternativno rješenje ako se potrošač i prodavatelj tako dogovore jer bi popravak mogao predugo trajati;
21. stoga traži od Komisije da u svojoj inicijativi o pravu na popravak predloži niz mjera u cilju promicanja i poticanja potrošača, proizvođača i trgovaca da se odluče za popravak umjesto zamjene; ističe da bi Komisija pri predlaganju takvih mjera uvijek trebala voditi računa o najvišoj mogućoj razini zaštite potrošača i dobrobiti potrošača;
22. napominje da bi se tijekom predstojećeg preispitivanja Direktive o kupoprodaji robe, među ostalim, mogle uvesti mjere za poticanje potrošača da odaberu popravak umjesto zamjene, kao što je obveza osiguravanja zamjenskog proizvoda dok je proizvod na popravku; smatra da bi, kako bi se potaknuo popravak proizvoda, trebalo ponuditi

određene poticaje potrošačima koji se odluče za popravak, a ne za zamjenu; smatra da bi prošireno jamstvo moglo poslužiti kao poticaj za odabir popravka umjesto zamjene; dodaje da bi prodavatelji uvijek trebali na jednak način informirati potrošače o svim mogućnostima koje su im dostupne, uključujući popravak i povezana jamstvena prava;

23. poziva Komisiju da prouči izvedivost uvođenja zajedničkog mehanizma odgovornosti proizvođača i prodavatelja u slučaju nesukladnosti proizvoda;
 24. napominje da se postojećim pravnim okvirom u okviru Direktive o prodaji robe predviđa minimalno razdoblje odgovornosti od samo dvije godine za neispravnu robu te potiče države članice da ga prodluje; ističe da je time propisano minimalno usklađivanje i da samo ograničen broj država članica nudi dulje razdoblje; stoga smatra da bi se u okviru preispitivanja Direktive o kupoprodaji robe također trebalo predložiti produljenje zakonskog jamstva na više od dvije godine za neke kategorije proizvoda; nadalje napominje važnost potpunog usklađivanja zakonskog jamstvenog roka;
 25. poziva Komisiju da procijeni u kojoj bi se mjeri moglo predložiti pravo na popravak kako bi tržišni subjekti mogli nuditi lak i cjenovno prihvatljiv pristup popravcima čak i nakon isteka jamstvenog roka;
 26. ističe da bi svaki prijedlog trebao biti popraćen odgovarajućom procjenom učinka koja, među ostalim, uključuje odgovarajuće analize troškova i koristi za potrošače i poduzeća, usporedbu najboljih primjera iz prakse na nacionalnoj razini i s trećim zemljama te kvantificirani učinak na opću dobrobit potrošača, okoliš i poduzeća, uključujući MSP-ove; traži od Komisije da pruži informacije o troškovima popravaka za poduzeća iz EU-a na jedinstvenom tržištu; naglašava potrebu za pružanjem svih relevantnih informacija i predlaganjem mjerljivih pokazatelja kako bi se izmjerio učinak svega budućeg zakonodavstva;
 27. podsjeća da trenutačno ne postoje posebna pravila za popravak ponovno proizvedene ili obnovljene robe; poziva Komisiju da predloži mjere kojima bi se trgovci nagradili za pružanje mogućnosti popravka ponovno proizvedene ili obnovljene robe kako bi se povećalo povjerenje potrošača; poziva Komisiju da razmisli o opremi kao što su mjerači uporabe te o zabrani uništavanja neprodane robe kako bi se olakšala ponovna uporaba i popravak proizvoda;
- ◦ ◦
28. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.